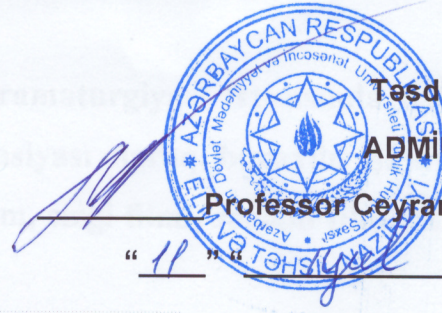

Təsdiq edirəm

ADMIU-nun rektoru

Professor Ceyran Mahmudova

“ 11 ” “ ” 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti
Publik Hüquqi Şəxsi
Bakalavriat səviyyəsi üzrə
Ssenarinin tərtibi qaydaları
(050302 – Bədii yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası ixtisası üçün)

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin
Elmi Şurasının “ 11 ” “ iyul ” 2023-cü il
tarixli iclasında təsdiq edilmişdir.

Bakı – 2023

Bədii yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası ixtisasında bakalavr təhsili alan tələbələrin yekun dövlət attestasiyası olaraq, buraxılış işi kimi müdafiəyə buraxılan kino ssenarilərə (bədi film, cizgi filmi, sənədli film, ekranlaşdırma) göstərilən tələblər haqqında

TƏLİMAT

1. Yekun attestasiya üzrə ümumi qaydalar

1.1. Peşə hazırlığı proqramının mənimsənilməsi tələbələrin yekun attestasiyası ilə tamamlanır. Bütün fənlərdən, habelə istehsalat təcrübəsindən müvəffəq qiymətlər almış tələbələr yekun attestasiyadan keçmiş hesab olunur.

2. Buraxılış işlərinin müdafiəsi üzrə ümumi qaydalar

2.1. Buraxılış işləri ADMİU-nun yaratdığı Yekun Dövlət Attestasiya Komissiyası tərəfindən qiymətləndirilir. Bu zaman tələbənin mənimsədiyi peşə sahəsində müstəqil fəaliyyətə hazırlıq səviyyəsi əsas meyar kimi qəbul edilir.

2.2. Komissiya müdafiəyə təqdim olunmuş ssenarinin ideya-bədii keyfiyyəti ilə yanaşı ideyanın dərinliyi və mürəkkəbliyini, problemin kəskinliyini, aktuallığını və sosial əhəmiyyətini də nəzərə alır.

3. Buraxılış işinə hazırlıq

3.1. Kafedrada buraxılış işinə hazırlıq tədris ilinin əvvəlindən başlayıb oktyabrın 15-dək yekunlaşmalıdır. Bu vaxt ərzində buraxılış işlərinin mövzuları və rəhbərləri müəyyən edilib Fakültə Elmi Şurasında təsdiq olunur. Daha sonra siyahı Universitet Elmi Şurasına təqdim edilir.

3.2. Hər bir tələbə könüllü şəkildə artıq təsdiq olunmuş mövzular içərisindən istədiyi mövzunu seçir və ya özü mövzu təklif edir. Buraxılış işi üzərində iş dərstdən kənar saatlarda rəhbərin nəzarəti altında həyata keçirilir.

3.3. Buraxılış işləri təhsil dövründə məzunun yerinə yetirdiyi kurs işləri və layihələrini ümumiləşdirilməklə də hazırlana bilər. Bu zaman tələbə oktyabr ayının 15-nə qədər kafedraya portfoliosunu təqdim edir.

4. Buraxılış işlərinə göstərilən tələblər

4.1. Texniki tələblər

Buraxılış işinə baxılması üçün tələbə ərizə ilə müdafiədən 4 həftə əvvəl müraciət edir. Buraxılış işi rəhbəri ssenarini təhlil edir, müsbət rəy verildiyi təqdirdə buraxılış işi müdafiəyə ən azı 2 həftə qalmış rəyçilərə təqdim edilir.

Ərizəyə bədii və sənədli film üçün, müvafiq olaraq, Amerikan və Fransız formatına uyğun ssenari mətni A4 kağız formatında və elektron daşıyıcıda (disk), ssenarinin sinopsisi (xronometraj və janr göstərilməklə), ssenarinin kommersiya potensialı haqqında məlumat əlavə edilir.

Bədii film üçün ssenarinin həcmi ən azı 55, sənədli və cizgi filmi üçün isə ən azı 45 səhifə olmalıdır.

4.2. Buraxılış işinə qoyulan kinematoqrafik tələblər

Ssenarinin yazılışında əsas dramaturji qaydalara riayət olunmalıdır: baş qəhrəman, onun məqsədi, konflikti yaradan dramaturji situasiya, xarakterlərin inkişafı, replika və dialoqların təbii və canlı olması, xətti-hərəkətin daimi inkişafı, düyün, çətinləşdirmə, kulminasiya, açılış və final.

4.3. Buraxılış işinə qoyulan ümumi tələblər:

1. Ssenarinin və ona əlavə edilən sənədlərin mətni Azərbaycan bölməsi üçün Azərbaycan dilinin, rus bölməsi üçün isə rus dilinin qrammatik qaydalarına uyğun yazılmalıdır.
2. Ssenari mətnində uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında AR Qanunu (30 oktyabr 2018-ci il № 1310-VQ) nəzərə alınmalıdır.
3. Buraxılış işində məənəvi-etik normalara riayət olunmalıdır.

5. Diplom işinin tərtibi qaydaları və onun strukturu

5.1. Sənədli film ssenarisi Fransız formatında (BBC), bədii, cizgi filmləri və ekranlaşdırmalar Amerikan formatında yazılmalıdır. Ssenari yalnız indiki zamanda yazılır. Ssenari birinci şəxsin adından deyil yalnız üçüncü şəxsin adından

yazılmalıdır. Səhvdir: «Mən dayanıram və baxıram». Düzgündür: «O dayanır və baxır». Dialoqlarda dramaturji məqsədlər, personajların nitqinin realığa uyğun olması üçün müxtəlif üslub və leksikadan istifadə edilə bilər.

5.2. Səhifənin nömrəsi aşağı sağ küncdə qıraqdan 1, 25 sm məsafədə yazılır. Nömrələnmə titul səhifəsindən deyil, ssenari mətninin birinci səhifəsindən başlayır.

Formatın ümumi təlimatı 1. Şrift: Courier New, ölçüsü: 12, Tənləşdirmə: Səhifənin sol qırağına əsaslanır. Qara şriftdən, kursiv şriftdən və xətti şriftdən istifadə edilmir! Amerikan formatında səhifənin ağ kənarları: yuxarı – 2,5 sm, aşağı – 1,25 sm, sol – 3,75 sm, sağ – 2,5 sm. «Qəhrəmanın adı» sətrinin «Abzas» parametrləri: Sol – 6,75 sm (ümumi səhifədə - 3,75 sm + 6,75 sm = 10,5 sm). qalanı dəyişikliksiz. «Qəhrəmanın replikası» sətrinin «Abzas» parametrləri: Sol – 3,75 sm (ümumi səhifədə - 3,75 sm), Sağ – 3,75 sm. qalanı dəyişikliksiz. «Remarka» sətrinin «Abzas» parametrləri: sol – 5,5 sm, sağ – 4,5 sm. qalanı dəyişikliksiz. Amerikan formatında titul səhifəsindən sonra bilavasitə ssenari mətni başlayır. Heç bir əlavə qeydə, iştirakçıların siyahısına və digər məsələlərə ehtiyac yoxdur.

5.3. Fransız formatı [BBC] ssenaridə səhnələr ikiyə ayrılaraq səhifənin solunda yazılır, sağda isə dialoqlar, monoloqlar verilir.

5.4. Buraxılış işinin mətni A4 formatında, "Courier New" 12 şrifti ilə qara rənglə yazılmalıdır; Başlanğıcda "FADE IN" yazıldıqdan sonra 2 sətir boşluq buraxılaraq ssenari yazılır. Sonda səhifənin sol küncündə "FINAL" və ya "SON" yazılır.

5.5. Səhnə başlığının yazılış qaydası: "səhnə başlığı" səhnənin harada, nə zaman çəkiləcəyini bildirir. Başqa sözlə, "Kamera nə vaxt və hara tuşlanacaq?" sualına cavab verir. SƏHNƏ NÖMRƏSİ, ÇƏKİLİŞİN NÖVÜ, MƏKAN, ZAMAN.

Məsələn:

1. EKSTERYER. HƏYƏT. GÜN

Və ya:

2. İNTERYER. ƏLİNİN OFİSİ. GÜN

Səhnə başlığı incə bir xətlə mətndən ayrılır. İki sətir boşluq qoyulur. Ssenari boyu eyni məkan bir neçə dəfə istifadə olunacaqsa, həmin məkan bütün ssenari boyu eyni adla adlandırılmalıdır.

Səhnə başlığı sətrin sonunda yazılmamalıdır, ən azı bir iki sətirlik yer yoxdursa, o zaman «Səhnə başlığı»nı yeni səhifədən başlayın.

Məsələn: 1.İNT. AEROPORT. GECƏ

Akif Səidənin əlindən tutaraq gömrük nəzarətçisinə yaxınlaşır.

===== səhifə sonu =====

Səidə çantasını axtarır. Sıradakı insanlar onlara baxır. Akif əsəbi halda çantanı Səidənin əlindən alır, içindəkiləri yerə boşaldır. Səidə əyilib çantasından yerə tökülən əşyaları yığır. Pasportları yerdən götürüb Akifə uzadır.

Və ya:

===== səhifə sonu =====

1. İNT. AKİFİN MƏNZİLİ. AXŞAM

Akiflə Səidə evə girirlər.

Qeyd: Daha dolğun məlumat üçün Gülşən Qafarova “Ssenari yaradıcılığı 2”
Bakı – 2020 dərs vəsaitinə baxa bilərsiniz.

<https://admiu.academia.edu/GulshanGafarova>

6. Buraxılış işinin müdafiəsinə kimlər buraxılır?

Akademik borcu və təhsil haqqı borcu olmayan (ödənişli təhsil alan tələbələrə aiddir) tələbələr diplom müdafiəsinə buraxılır.

İlkin müzakirə rəsmi müdafiə tarixindən bir ay qabaq keçirilir. İlkin müzakirədən keçməyən tələbə müdafiəyə buraxılmır.

Müdafiəyə buraxılış işi rəhbərinin və rəyçinin müsbət rəyini alan ssenarilər buraxılır:

7. Tələbənin orijinal ssenarisi əsasında çəkilmiş bədii film ssenaristin, diplomçu rejissorun, operatorun və aktyorların birgə buraxılış işi kimi müdafiəyə buraxıla bilər.

8. Titul səhifəsi

Titul vərəqində təhsil müəssisəsi, fakültə, kafedra, ixtisas, mövzunun adı, buraxılış işinin rəhbəri, tələbənin adı göstərilməlidir (Bax. - əlavə 1.1).

FAYDALI MƏNBƏLƏR

Bu təlimata əlavə olaraq aşağıda qeyd olunmuş mənbələrə müraciət etmələri tövsiyə olunur:

“Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, əsas (baza ali) tibb təhsilində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

<https://e-qanun.az/framework/27030>

Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiya Çərçivəsi:

<http://e-qanun.az/framework/39622>

Azərbaycan Respublikası Ali Təhsil Müəssisələri Tələbələrinin Bakalavr Pilləsində Dövlət Attestasiyası Haqqında ƏSASNAMƏ

<https://e-qanun.az/framework/10328>

Tərtib etdi:

Kinoşünaslıq və ekran
dramaturgiyası kafedrasının
müdiri, professor Əli Əmirli

Elm və yaradıcılıq-ifa işləri
şöbəsinin müdiri, filologiya
üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Gülşən Qafarova

Razılaşdırıldı:

(Fakültətin adı)

Tədris işləri üzrə prorektor,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent Nigar Rüstəмова

(Kafedranın adı)

(Tələbənin adı, atasının adı, soyadı)

(Buraxılış işinin mövzusunun adı)

Tədris:

Buraxılış işi: tədris işi üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Nigar Rüstəмова

BURAXILIŞ İŞİ

Buraxılış işinin rəhbəri:

(Adı, atasının adı, soyadı / İmza / Əlavə 1.1)

Mədanəyə buraxılır:

(Fakültə dekanı: adı, atasının adı, soyadı / İmza / Əlavə 1.1)

Şəhər - il

Əlavə 1.1

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

**AZƏRBAYCAN DÖVLƏT MƏDƏNİYYƏT VƏ İNCƏSƏNƏT
UNİVERSİTETİ**

(Fakültənin adı)

(Kafedranın adı)

(tələbənin adı, atasının adı, soyadı)

(Buraxılış işinin mövzusunun adı)

İxtisas: _____

**Bakalavriat dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş
BURAXILIŞ İŞİ**

Buraxılış işinin rəhbəri:

(adı, atasının adı, soyadı / elmi adı və elmi dərəcəsi)

Müdafiəyə buraxılır:

(Fakültə dekanı: adı, atasının adı, soyadı / elmi adı və dərəcəsi)

Şəhər - il